

Datum
25 mei 2022

Onderwerp
Data Act (Dataverordening)

Geachte (plv.) leden van de Kamercommissie Digitale Zaken,

Op 23 februari heeft de Europese Commissie het voorstel voor de Data Act gepubliceerd. Met deze brief vraagt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) aandacht voor een aantal punten van zorg die zij heeft bij dit voorstel.

Data Act (Dataverordening)

De Data Act bevat regels over onder meer het geven van toegang en het delen van gegevens die zijn gegenereerd door *Internet of Things* (IoT) apparaten. Ook gaat de nieuwe regelgeving over contracten om gegevens te delen en probeert het de onderhandelingspositie van het MKB te verbeteren. Daarnaast bevat de verordening een verplichting voor de private sector om in uitzonderlijke gevallen data te delen met overheidsorganisaties.

Punten van zorg AP:

1. De verhouding tussen de AVG en Data Act is onduidelijk. Dit creëert risico's voor bedrijven, organisaties en burgers.
2. Het verdere gebruik van persoonsgegevens is onvoldoende begrensd.
3. Er bestaat onduidelijkheid over de verplichting om gegevens beschikbaar te stellen aan overheidsinstanties in geval van "uitzonderlijke noodzaak" en de daaruit volgende risico's.
4. Het voorgestelde toezichtsmechanisme is onvoldoende effectief en kan leiden tot versnippering.

Toelichting punten van zorg

De AP stelt dat er aanvullende waarborgen in de Data Act nodig zijn om te voorkomen dat de bescherming van de grondrechten op privacy en de bescherming van persoonsgegevens wordt geschaad. Deze zorgen worden gedeeld door de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) en de European Data Protection Board (EDPB), het samenwerkingsverband van de Europese privacytoezichthouders. De punten van zorg worden hieronder verder toegelicht.

Onduidelijkheid relatie met de AVG

Het grootste risico van het huidige voorstel is dat er onduidelijkheid kan ontstaan over de verhouding tussen de Data Act en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Formuleringen in het

Datum

25 mei 2022

voorstel zijn niet altijd duidelijk. Hierdoor ontstaat het risico op verschillende interpretaties en dus rechtsonzekerheid. Dit kan de bestaande wetgeving voor privacy en gegevensbescherming ondermijnen. Om dit risico af te wenden, stelt de AP voor om in het voorstel te onderstrepen dat de wetgeving wat betreft gegevensbescherming - en dan met name de AVG - voorrang heeft in geval van tegenstrijdigheden.

Duidelijke grenzen aan verder gebruik van persoonsgegevens

Ook adviseert de AP om duidelijke grenzen te stellen aan het verdere gebruik van persoonsgegevens voor direct marketing of reclame, personeelsmonitoring, credit scoring, om te bepalen of een persoon in aanmerking komt voor een ziektekostenverzekering of om verzekeringspremies te berekenen of te wijzigen. Duidelijke begrenzing kan daarnaast een passend middel zijn voor de bescherming van bijvoorbeeld kwetsbare personen of van gegevens met een bijzonder gevoelige karakter (bijv. gegevens over het gebruik van een medisch hulpmiddel of biometrische gegevens).

De verplichting om gegevens beschikbaar te stellen in geval van "uitzonderlijke noodzaak"

Volgens vaste jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en het Europees Hof moet een beperking van een grondrecht voldoende toegankelijk en voorzienbaar zijn en voldoende nauwkeurig zijn geformuleerd. Hierdoor is het voor iedereen duidelijk wat de toepassing hiervan is. Ook is het uit oogpunt van de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid van belang dat er grenzen worden gesteld aan overheidsinmenging. Daarnaast dienen er waarborgen te worden gecreëerd om personen tegen willekeurige inmenging in hun grondrechten te beschermen.

De AP vindt het vanwege bovengenoemde overwegingen zorgwekkend dat de verplichting om informatie te verstrekken aan overheden ruim en abstract is geformuleerd. Het ontbreekt aan een nauwkeurige beschrijving van wat precies als een noodgeval of uitzonderlijke behoefte geldt. Dit punt is in lijn met de zorgen van het kabinet, zoals omschreven in het [Fiche](#) over de Data Act. De AP verwacht dat het kabinet dit bij de Telecomraad dus ook naar voren zal brengen. Verder zijn de waarborgen voor de bescherming van de rechten van persoonsgegevens en privacy hierin onvoldoende. Bovendien stelt de AP dat duidelijke grenzen gesteld moeten worden aan welke overheidsorganisaties gegevens kunnen opvragen en dat bepaalde overheidsorganisaties uitgesloten moeten worden.

Uitvoering en handhaving

Tot slot wijst de AP op de risico's die kunnen ontstaan bij het aanwijzen van meer dan één bevoegde autoriteit als verantwoordelijke voor de toepassing en handhaving van het voorstel. Dit kan leiden tot onnodige verwarring bij zowel verantwoordelijke organisaties als betrokken burgers en consumenten. Ook komt dit de bescherming van persoonsgegevens en privacy niet ten goede. Daarnaast is er het risico dat door de uitoefening van gezag door meerdere organisaties het toezicht versplintert. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat er onvoldoende kennis en expertise aanwezig is bij de bevoegde autoriteiten en minder daadkrachtig wordt opgetreden. Daarom raadt de AP aan - in lijn met het advies van de EDPS en EDPB - om de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten aan te wijzen als coördinerende bevoegde autoriteiten. Zij beschikken namelijk over unieke expertise op zowel juridisch als technisch vlak als het gaat om het toezicht op de naleving van privacy en gegevensbescherming bij gegevensverwerking.

Datum

25 mei 2022

Conclusie

Wij hopen dat onze punten van aandacht worden meegenomen bij uw voorbereiding voor het commissiedebat op 31 mei, met het oog op de Nederlandse inzet bij de Telecomraad. Mocht u nog vragen hebben, schroom dan niet om contact op te nemen.

Hartelijke groet,

Aleid Wolfsen

Voorzitter Autoriteit Persoonsgegevens